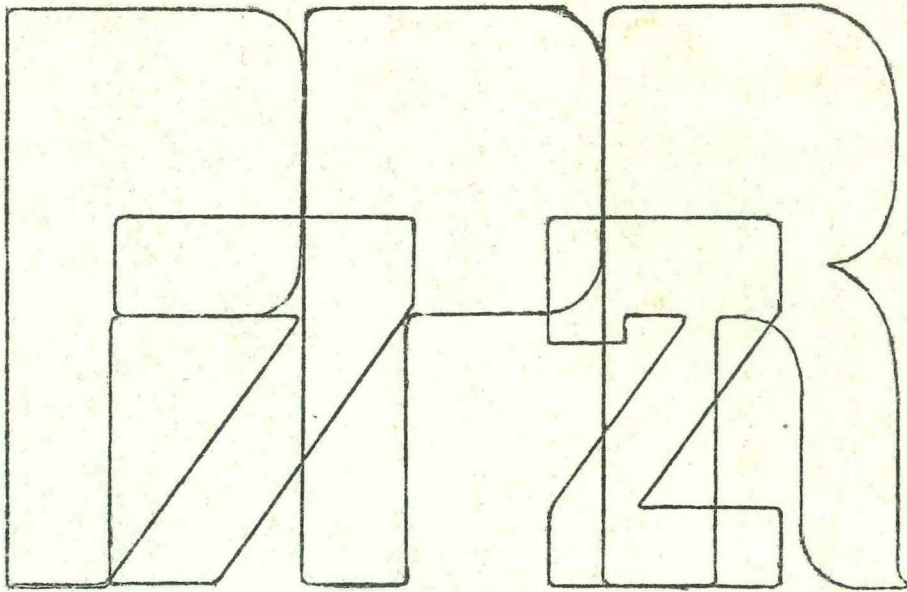


Br/PP 10-2

2
pp-18



DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

KONSEPT PPR-VERKIEZINGSPROGRAM

-INLEIDING

=====

Van veel kanten komen allereli problemen op ons af. Problemen, die zo ernstig zijn, dat velen zich afvragen, of deze aarde nog wel leefbaar is.

Vast staat in ieder geval dat de huidige gang van zaken in Nederland en de wereld op tal van punten tekort schiet, ja zelfs veel onmenselijks te zien geeft. Maar ook staat vast dat wij, mensen, in staat moeten zijn het niet bij die konstatering te laten.

Wij denken dat voor de gehele wereldbevolking welvaart en welzijn bereikbaar zijn. De wereld zou een ander aanzien kunnen hebben, wanneer mensen niet meer door het siesteem van karrière maken en konsumptievergroting beheerst worden. Het gaat erom dat mensen samen werken aan een betere samenleving, waarin de menswaarde niet wordt afgeleid van z'n beroep, z'n statussymbolen als een grote auto, een 2e huis of een titel. Het geluk van mensen is naar onze mening van andere factoren afhankelijk.

Al onze wensen kunnen niet op korte termijn worden verwezenlijkt. Maar we kunnen er wel met z'n allen met kracht en overtuiging aan werken.

Voor ons is daarom uitgangspunt de daadwerkelijke erkenning van de rechten van de mens (nog uitwerken). Dat daadwerkelijk aanvaarden van de rechten van de mens, ongeacht ras, huidskleur, godsdienst en cultuur, heeft konsekwenties voor politiek handelen. Een volledige demokratisering van de samenleving vinden wij een van de belangrijkste punten hiervoor. Dit thema speelt een belangrijke rol in de onderwerpen die in dit verkiezingsproram volgen.

Wij kunnen niet volledig zijn, maar we proberen aan te geven in welke richting wij de oplossing van de problemen zoeken.

N.B.: Verder in inleiding uitwerken:

- bewustwording op lange termijn (niet revolutie maar evolutie)
- de mogelijkheden en onmogelijkheden van het parlementaire werk van nu.
- de werking van het sociaal-ekonomisch siesteem, aan de hand van "Nu is het meest radikale nog niet goed genoeg"

I WELZIJN EN KULTOORWelzijnswerk

Welzijnswerk wordt in onze samenleving nog al te vaak beschouwd als franje van de welvaartsstaat. Een wat luxe aanvulling op onze harde en zakelijke wereld. De mens heeft te weinig kans zichzelf te ontwikkelen en eigen creativiteit tot ontplooiing te brengen.

Daarom zullen mensen in hun eigen buurt of dorp met elkaar moeten zoeken naar de vormgeving van het welzijnswerk. Dit betekent een eksterne democratisering waarbij de bevolking mee beslist met assistentie van deskundigen over de centra die het ontmoetingspunt van de buurt zijn. Centra, waarin zij zichzelf kunnen zijn. Centra die het ontmoetingspunt van de buurt zijn. Centra van waaruit actie kan worden gevoerd voor een betere leefsituatie voor iedere mens. Dit betekent maar al te vaak een confrontatie met allerlei situaties zoals het ontbreken van trapveldjes, speelweides, groenvoorzieningen, en dergelijke.

Om dit welzijnswerk mogelijk te maken is een ander beleid nodig. De vorming van het welzijnsbeleid moet van onderaf gestalte krijgen. Daarvoor is nodig:

- decentralisatie van het financieringsbeleid. Dit zou kunnen door het vaststellen van de omvang van welzijnsvoorzieningen per gemeente en provincie aan de hand van normen, als bv. bevolkingsomvang en -samenstelling, waarvoor de gemeentebesturen een uitkering krijgen ingevolge de Financiële verhoudingswet. Duidelijk is daarbij dat de uitkering ruimte moet geven aan de besturen om meer voorzieningen te treffen dan minimale voorzieningen, die de centrale overheid op zou kunnen stellen om een zekere eenheid in aanbod te garanderen. Wezenlijk is dat hierdoor een beleid ontstaat dat gemeentebesturen de mogelijkheid geeft - maar ook de verplichting - in te spelen op de plaatselijke omstandigheden. Ook wordt hierdoor beter dan tot nu toe de politieke relatie gelegd tussen het welzijnswerk en de plaatselijke overheid.
- het gelijkstellen van de rechtspositie van welzijnswerkers met die van ambtenaren. Dit alles niet alleen om hun materiële positie te verbeteren, maar ook om hun kwetsbaarheid in het werk te verminderen.
- de samenwerking op buurtniveau van verschillende werksoorten, als maatschappelijk werk, buurt- en clubhuiswerk, sociale en medische dienstverlening, enz. Nadrukkelijk moet in dit kader ook het onderwijs worden genoemd.

N.B.: Alternatieve tekst ter keuze:

De PPR pleit ervoor dat er gemeenschapscentra tot stand komen (inloopcentra, sociale supermarkts, of hoe men dit ook noemen wil) op wijk-, buurt-, of dorpsniveau, waardoor de mens voorwaardelijk beschikbaar krijgt om zijn menselijke mogelijkheden optimaal tot ontwikkeling te brengen.

Zo'n gemeenschapscentrum zal daarom mogelijkheden moeten bieden voor:

- ontmoeting en creativiteitsontwikkeling op zo breed mogelijk terrein;
- het gebruik maken van psycho-sociale en maatschappelijke dienstverlening, welke er primair voor dient om voor mensen die om psychische en/of sociale redenen geblokkeerd zijn in hun zelfontplooiingsmogelijkheden, de weg vrij te maken naar optimale beleving van hun mens-zijn.

Dit betekent dat er voor alle categorieën van hun de bevolking,

van zuigelingen tot bejaarden, een aanbod van efficiënte dienstverlening moet zijn, snel bereikbaar en werkelijk beantwoordend aan de hulpvragen. De totstandkoming van deze gemeenschapscentra is een zaak van de bevolking zelf, die daartoe assistentie moet krijgen op het terrein van deskundigheid en financiële voorwaarden.

N.B.: Verder uitwerken iets over:

- sociale en economische structuur oorzaak van onwelzijn
- alternatieve hulpverlening - anonieme hulpverlening
- interne democratisering

Kultuurbeleid

Kunst, zoals toneel, beeldende kunst en concerten, moeten geïntegreerd worden in de samenleving, als onderdeel van democratisering. Het beleid moet naar onze mening gericht zijn op het gelegenheid geven aan mensen hun creativiteit te ontwikkelen. Daarbij kan de kunstenaar een belangrijke rol spelen. Zij zullen moeten worden ingeschakeld op allerlei terreinen in de concrete leefsituatie van mensen.

Daarom is het nodig:

- dat kunstenaars worden ingeschakeld bij het vormgeven en aankleden van woonwijken en gebouwen, worden ingeschakeld bij het onderwijs.
- dat aan scheppende kunstenaars financiële middelen worden gegeven om te experimenteren, en dat zij niet worden achtergesteld bij herscheppende kunstenaars.

NB: Verder uitwerken:

- kunstenaars zijn vooruitlopers; dit moeten zij kunnen doen in samenwerking met de basis.

Sportbeleid

Het sportbeleid moet met name gericht zijn op het bevorderen van de actieve sportbeoefening. Gelden moeten worden uitgetrokken voor het bouwen van accommodaties, het aanleggen van sportterreinen en sportbegeleiding. Wanneer dit zou leiden tot een keuze in financiering binnen het sportbeleid, dan zou het wel eens tot gevolg kunnen hebben, dat de professionele sportbeoefening een stapje terug moet doen. Professionele sportbeoefening wordt zo door economische belangen bepaald, dat de sportslieden tot bovenmatige prestaties worden gedwongen, en in de keiharde sportbusiness het spelelement totaal verdwijnt.

Ten aanzien van het sportbeleid is het nodig dat er een behoeftepakket aan de hand van objectieve normen per gemeente wordt vastgesteld.

II ONDERWIJS EN VORMING

Onderwijsvernieuwing van onderop

In nauw verband met wat hiervoor is gezegd over het welzijn van de mensen kan en moet het onderwijs in Nederland worden gezien, dat naar onze mening op velerlei onderdelen wezenlijk vernieuwd kan worden. Deze vernieuwing echter zal allereerst de zorg en de taak dienen te zijn van de mensen in het onderwijs zelf. De overheid - als wetgever - kan de ruimte scheppen, die nodig is voor deze aanpak-van-onderop, door in haar wetgeving hierop in te spelen.

Immers, zowel bij onderwijzers en leraren als bij leerlingen, studenten en hun ouders leven voldoende goede ideeën en initiatieven. En zij zijn het, die alle kansen moeten krijgen, om die ideeën en initiatieven in praktijk te brengen.

Konkreet voor de eerstkomende regeerperiode betekent dit, dat alle beschikbare ruimte aan gelden, voorzieningen en mankracht met voorrang ter beschikking gesteld moeten worden aan die scholen, die willen eksperimenteren met als doel: verbetering van de kwaliteit van het onderwijs.

"Zelf doen" mogelijk maken.

Om dit "zelf doen" te kunnen verwezenlijken, pleiten wij voor:

- het niet nu invoeren van maatregelen van bovenaf voor alle scholen, zoals:
 - een nieuwe wet op het basis- en kleuteronderwijs;
 - sterke verlaging van het aantal leerlingen per klas of groep voor alle scholen;
 - algehele hervorming van de universiteit;
 maar wel voor het scheppen van voldoende mogelijkheden voor die onderwijsinstellingen die willen eksperimenteren door:
 - het laten samengaan van verschillende scholen en instituten;
 - het doen aantrekken van extra personeel;
 - het doen ontwerpen van nieuwe modellen en structuren;
 - het zelf ontwikkelen van leermiddelen.
- het inschakelen van inspecteurs en medewerkers van pedagogische centra bij deze experimenten-van-onderop door:
 - hen op te nemen in een landelijk centraal beleidsorgaan dat bij de experimenten helpt;
 - hen het sorteren van de diverse experimenten toe te vertrouwen;
 - hen het publiceren hierover ten dienste van andere scholen te doen verzorgen.
- genoemd landelijk beleidsorgaan de bevoegdheden te geven, die waarborgen dat de experimenten niet worden gebonden aan dwingende bepalingen vooraf, noch geblokkeerd worden, wanneer niet zou zijn voldaan aan voertijdige eisen van wetenschappelijkheid.
- speciale garanties bieden aan scholen in gebieden die door deze opzet in de knel zouden komen, zoals in de 'moeilijke' wijken van de steden of op het platteland. Daar ekstra faciliteiten scheppen en van buitenaf impulsen geven.

Onderwijs voor werkende jongeren

Deze paragraaf kent twee teksten die naast elkaar ter keuze aan het kongres zouden moeten worden voorgelegd:

- a. Vastleggen in de wet het recht op onderwijs en onafhankelijke vorming tot 18 jaar, ten behoeve van de werkende jongeren, ook voor hen, die in dienst zijn van de overheid. In 1976 moeten we zover zijn dat dit vastligt voor 15-jarigen gedurende 3 dagen per week, voor 16-jarigen gedurende 2 dagen per week, en voor 17-jarigen gedurende 1 dag per week. Deze voorzieningen voor onderwijs en vorming voor werkende jongeren worden zodanig opgezet en ontwikkeld, dat zij kunnen bijdragen tot de vernieuwing van het onderwijs in zijn geheel.
- b. Het participatie-onderwijs zoals dit nu wordt opgezet voor werkende jongeren, kan bij ons arbeidsbestel van nu niet goed functioneren. Zowel voor de werkende jongeren zelf, de vormingsleiders als de bedrijven geeft dit grote moeilijkheden. Daarom afzien van verdere uitbreiding van verhoging van het aantal dagen verplicht onderwijs en vorming per week. In plaats daarvan inde komende vier jaar komen tot optrekken van de verplichting tot het volgen van volledig dagonderwijs tot en met 16 jaar. Bij het onderwijs op de scholen vormingsinstituten inschakelen om leerplichtige jongeren te begeleiden op weg naar hun beroep en beroepsopleiding.

Onderwijs voor volwassenen

De mogelijkheden tot dit "zelf doen", zoals hiervoor bepleit, kunnen en mogen niet beperkt blijven tot de leerplichtige leeftijd. Ook de volwassene heeft een onvervreemdbaar recht op verdere ontwikkeling en vorming. Daarom pleiten wij voor:

- wettelijke regelingen, die de wegen hiertoe vrijmaken e.g. creëren;
- voorrang hierbij voor de werkende jongeren van nu.

Demokratisering van bestuur

Uit het voorgaande volgt uiteraard de noodzaak te komen tot wettelijke voorzieningen, die ondubbelzinnig regelen, dat onderwijsinstellingen mede bestuurd worden door de direct belanghebbenden: medewerkers, leerlingen en ouders, resp. medewerkers en studenten.

Wie betaalt het onderwijs?

Ontwikkelingemogelijkheden voor iedereen is een grondrecht, waarop elke mens aanspraak kan maken. Daaruit volgt, dat gold en sociale omstandigheden geen hinderpaal mogen zijn. Daarom pleiten wij voor:

- financiering van het gehele onderwijssysteem uit de algemene middelen door:
 - het in de komende 4 jaar geleidelijk verlagen en uiteindelijk geheel afschaffen van alle school-, cursus- en kollegegelden;

- het invoeren van een verplichte leermiddelenvoorziening op en door elke school om te hoge kosten voor ouders te voorkomen;
- het voorlopig - voor de komende regeringsoeride - regelen van het levensonderhoud voor studenten via een stelsel van beurzen en renteloze leningen, dat gehanteerd wordt onafhankelijk van de financiële positie van de ouders;
- op langere termijn gezien, het geleidelijk afbreken van dit systeem van beurzen en leningen, om dit te vervangen door een studieloonregeling, die onderdeel vormt van een algehele inkomenspolitiek.

N.B.: Verder uitwerken:

- huidige vormingswerk, leerlinginstelsels, streekcentra enz. i.s.m. het l.b.o. en de partiele leerplicht

III BOUWEN EN WONENWonen, een sociaal grondrecht

Wonen is een van de belangrijkste peilers, waarop welzijn berust. Vooral mensen die niet goed wonen ervaren dat. Zoals zij die

- een te klein huis moeten bewonen met hun gezin;
- in slechte en vervallen huizen moeten leven;
- langs drukke verkeers- of spoorwegen wonen dan wel bij een vliegveld.

Omdat wonen naar onze mening een wezenlijk sociaal grondrecht is, vinden wij dat

- de mogelijkheden tot wonen niet mogen worden bepaald door economische maatstaven en motieven;
- iedereen dat huis moet kunnen bewonen, dat hij redelijkerwijze in zijn omstandigheden nodig heeft, geheel los van zijn inkomen of financiële draagkracht;
- partikulieren in het algemeen niet meer dan één huis in eigendom mogen hebben, welk huis dan ook nog voor eigen gebruik moet dienen;
- in de wijken de oude structuur gehandhaafd zal moeten blijven; dus geen huizen inruilen voor kantoorpanden en/of duurder woningen, waar de oorspronkelijke bewoners niet meer komen: woningverbetering en -herstel zal regel moeten zijn.

Wat er moet gebeuren

Om dit alles willen wij voor de komende regeringsperiode streven naar:

- intrekken van de huurharmonisatie- en huurliberalisatie-maatregelen in die gebieden waar (nog) niet voldoende betaalbare en goede woningen aanwezig zijn voor de lagere en midden-inkomens;
- snelle opvoering van de woningbouw tot 140.000 betaalbare, goede woningen, omdat woningnood niet mag voorkomen. Daarnaast vragen wij garanties voor de continuïteit van deze produktie-perjaar op lange termijn;
- uitbreiding van de huidige wetgeving, zodat huiseigenaren verplicht worden de huizen in goede staat te brengen en te houden;
- het stellen van eisen aan de bedrijfsvoering: voor woningbouwverenigingen geldt bv. een maximale exploitatietermijn van 90 jaar voor hun woningbezit, met een verplichting tot een algehele renovatie (d.i. vernieuwing, verbetering en modernisering) na 50 jaar; deze maatregel zou ook verplicht moeten worden voor partikuliere huiseigenaren, zolang die er nog zijn;
- het treffen van belastingmaatregelen door:
 - winsten op de exploitatie van huizen en andere gebouwen (o.a. kantoren) belasten: het hierdoor beschikbaar komende geld kan door de overheid weer worden benut voor de aankoop en bouw van nieuwe woningen;
 - het heffen van een z.g. "spekulatie-belasting", die zou moeten gelden voor al die gevallen, waarbij een huis/gebouw binnen een bepaalde termijn met winst wordt doorverkocht aan een ander;
- verplichte investering van grote beleggers, zoals pensioenfondsen, verzekeringsmaatschappijen, spaarbanken e.d. in de bouw van betaalbare, goede huurwoningen;
- centrale distributie voor 100% van alle woningen in steden met een aanzienlijk woningtekort; daarbij mag geen diskriminatie plaats vinden bij de toewijzing aan mensen die alleen willen wonen, of samen zonder getrouwd te zijn, zoals twee vrienden, twee vriendinnen, of vriend en vriendin; ook mensen die in grotere groepen willen samen-leven mogen bij toewijzing niet gediskrimineerd worden.

- verhoging van de huursubsidies aan mensen, wier inkomen beneden de welstandsgrens ligt;
- de invoering van een extra-heffing voor mensen wier inkomen boven de welstandsgrens ligt en die minder dan 1/6 deel van dit inkomen aan huur betalen; de opbrengsten hiervan kunnen worden gebruikt ter financiering van de al eerder genoemde huursubsidiëring;
- de huur voor mensen, wier inkomen beneden het minimuminkomen ligt zal daarentegen nooit meer dan 1/10 deel van dit inkomen mogen bedragen;
- ruimere experimenten m.b.t. nieuwe vormen van wonen, waarin centrale woonvoorzieningen, zoals creches, wasserette, vergaderzaal etc. een belangrijke plaats innemen;
- het in de wet vastleggen van het recht van de overheid om leegstaande panden te vorderen;
- wettelijke maatregelen tegen uitbuiting van kamerbewoners;
- meer woningen voor specifieke bewoning, zoals voor bejaarden, werkende en studerende jongeren, invaliden, communes, enz.; deze woonvormen dienen zoveel mogelijk te worden gerealiseerd binnen de algemene woonvormen; zo kunnen er bv. uitstekend op de begane grond in flatgebouwen invalide-woningen worden gekonstrueerd.

IV MILIEUBELEID

Leefomgeving

De mens heeft recht op een leefomgeving zonder stank, smerig water, bodemvervuiling en lawaai. Hiervoor moeten aanzienlijke materiële offers worden gebracht, die echter zo min mogelijk op de minst draagkrachtigen afgewenteld mogen worden.

Belangrijk is het dat de mens medezeggenschap krijgt in zaken die voor hem en zijn leefomgeving van groot belang zijn, zoals het projekteren van wegen, het vestigen van industrieën, uitbreidings- en saneringsplannen, speelgelegenheden voor kinderen en groenvoorzieningen. De provinciale milieuraaden kunnen hierbij mede ingeschakeld worden.

Het is noodzakelijk dat er samenhangende planning wordt uitgevoerd op het gebied van milieubeheer, ruimtelijke ordening, industriebeleid, verkeer en vervoer, onder de minister verantwoordelijk voor milieubeheer.

Internationaal milieubeheer

N.B.: Moet uitgewerkt worden.

Ruimtelijke ordening

Op het gebied van ruimtelijke ordening is het nodig dat:

- allerlei ministeries en diensten, die met ruimtelijke ordening te maken hebben hun belangen toetsen aan milieu-eisen.
- uiterste zorgvuldigheid wordt betracht met:
 - het afsluiten van zee-armen, en het kanaliseren van beken en rivieren;
 - het scheepvaartverkeer op de grote rivieren; gedacht moet worden aan frequentiebeheersing hiervan;
- zo spoedig mogelijk een nieuwe Mijnwet in werking treedt, die voldoende garanties geeft dat geen overantwoorde aantasting van het milieu plaatsvindt door het opsporen en exploiteren van delfstoffen;
- de Veluwe en de Waddenzee nationale natuurparken worden om exploitatie te voorkomen;
- er géén tweede nationale luchthaven komt, en het huidige luchtvaartverkeer efficiënter wordt geregeld;
- de aanleg van wegen wordt afgeremd en versnippering van natuurgebieden wordt voorkomen;
- het openbaar vervoer op alle mogelijke manieren wordt gestimuleerd, met als einddoel gratis openbaar vervoer;
- aankoop en beheer van natuurmonumenten ruimer wordt gesubsidieerd;
- speciale aandacht wordt besteed aan het leggen van groengordels tussen industrie- en woongebieden.

Verontreiniging

Water, bodem en lucht worden steeds sterker mate door industrie, landbouw en bevolking verontreinigd. Dit kan niet langer

zo doorgaan. Daarom:

- mag vervuiling boven een bepaald vast te stellen niyo niet worden toegestaan; de regel "de vervuiler betaalt" moet gaan betekenen dat hij voor de vervuiling die hij toch nog veroorzaakt zoveel betaalt als ter voorkoming van die vervuiling nodig zou zijn geweest;
- moet binnen de kortst mogelijke termijn al het insudtriëke en partikuliere afvalwater door zuiveringsinstallaties zodanig worden gezuiverd, dat geen ontoelaatbare verontreiniging van het oppervlaktewater meer optreedt; hierbij voorrang verlenen aan kwetsbare gebieden;
- zal op de Rijnstaten grote pressie worden uitgeoefend om ervoor te zorgen dat de ontoelaatbare vervuiling van de Rijn wordt beëindigd, terwijl hetzelfde geldt voor België wat betreft de Maas en de Schelde.

Energiebeleid

Het energiebeleid moet in wereldverband bekeken worden. Op korte termijn zijn maatregelen nodig omdat de nu in gebruik zijnde energiebronnen - in hoofdzaak fossiele brandstoffen - binnen afzienbare tijd verbruikt zijn. In de naaste toekomst staan in hoofdzaak ter beschikking steenkool, aardgas en aardolie, en via één van deze drie bronnen elektriciteit. Daarom zal er een zodanig prijsbeleid moeten worden gevoerd, dat vooral wat betreft de milieu-hygiënische aspecten de meest gunstige energiebronnen voor de verschillende doeleinden worden toegepast. Enige en in bepaalde gevallen zelfs belangrijke prijsverhogingen moeten hierbij worden aanvaard met name voor de grootverbruikers, zoals dit ook bij de levering van water het geval is.

Bijzondere aandacht verdient het koelwaterprobleem van de elektrische centrales. Absoluut onaanvaardbaar is het dat thermische verontreiniging van meren en rivieren wordt toegelaten. Dit temeer omdat met betrekkelijk geringe kostenverhoging (+ 0,7%) gebruik kan worden gemaakt van "droge koeltorens", die voor zover bekend, geen milieuproblemen opleveren.

Er zal direkt een begin gemaakt moeten worden met een onderzoek naar de mogelijkheid voor de toekomst zon-, wind- en getijdenenergie te gaan gebruiken, ~~xxxxxx~~ omdat vrijwel vaststaat dat gebruik hiervan geen schadelijke gevolgen voor het milieu oplevert. Kernenergie, die nu veelal als bron voor de toekomst wordt gezien, wijzen wij in eerste instantie beslist af. De radioactieve afvalstoffen hiervan bedreigen ons milieu ernstig en voor dit probleem is geen oplossing gevonden. Daarnaast willen wij de economische machtsbundeling die door deze kerncentrales ontstaat aan de orde stellen.

Milieu en produktie

Er bestaat geen wezenlijke tegenstelling tussen milieu en produktie. Beide zijn noodzakelijk voor het welzijn van de mens. Het gaat er echter om op, welke wijze iets wordt geproduceerd. Schaarste aan lucht en water van goede kwaliteit moet leiden tot het opnemen van deze factoren (als interne neveneffecten) in de kostprijsberekening van het produkt. Dit moet leiden tot:

- het op 'schone' wijze produceren;
- het terugwinnen en hergebruiken van afvalstoffen (recycling)

- het tegengaan van produktie van wegwerpartikelen en de stimulering van de produktie van duurzame goederen;
- het aan banden leggen van de macht van grote concerns;
- het hanteren van strenge normen tegen vervuiling en de controle op de naleving hiervan; deze maatregelen moeten internationaal geharmoniseerd worden;
- een zo breed mogelijk wetenschappelijk onderzoek naar de mogelijkheden en de gevolgen van een afremming of zelfs stabilisering van de economische groei;
- bindende maatregelen met betrekking tot:
 - het aan banden leggen van de huidige reclame-misstanden die leiden tot konsumptiedwang en "behoefte kweken";
 - het lood- en CO-gehalte van uitlaatgassen;
 - het gebruik van bestrijdingsmiddelen in de landbouw, terwijl gelijktijdig onderzoek naar het op natuurlijke wijze produceren van landbouwprodukten op gang dient te worden gebracht;
 - de afvoer van zware metalen en olieprodukten via rivieren in zee;
 - de onrustbarende vervuiling der zeeën; in internationaal verband moeten hiervoor maatregelen worden opgesteld.

Wapens

De moderne wapenindustrie produceert wapens die van grote invloed kunnen zijn op het milieu. Chemische, bakteriologische, klimatologische en nukleaire wapens, kernproeven zowel ondergronds als in de ruimte, bergen elk voor zich grote gevaren in zich voor de mens en voor het hele leefmilieu. De maatregelen in verband hiermee te nemen, zoals in het volgende hoofdstuk "Wereldwielvaart-Wereldwelzijn" bepleit, zullen - bij realisering - geheel en al deze gevaren doen verdwijnen.

Dier en leefmilieu

Niet alleen de mens wordt door een vervuild milieu bedreigd, maar ook het dier wordt in toenemende mate slachtoffer van een ongecontroleerd menselijk handelen. Doch niet alleen een vervuild milieu is een bedreiging voor het dier. Ook de uitbuiting en misbruik van het dier door de mens is een bedreiging van de eerste orde. Op de volgende punten zullen er initiatieven ontwikkeld moeten worden:

N.B.: Hier volgt een nog te maken selectie uit een vijftiental maatregelen.

V. WERELDWELVAART- WERELDWELZIJNAktieve wereldwelzijnspolitiek

Om tot een aktieve wereldwelzijnspolitiek te komen zijn vele maatregelen nodig, zoals:

- fundamentele wijziging van de economische, politieke en sociale structuren in Nederland, Europa en in de wereld;
- het bewust signaleren en stimuleren van de op gang gekomen internationale ontspanning, zowel politiek als militair.

Daarnaast afwijzing van:

- het streven der machtigen en rijken de wereld nog langer in de greep te houden van:
- angst voor (atoom-) oorlogen;
- politiek-ekonomische uitbuiting van armen en rechtelozen;
- de mogelijkheid voor, 'laat staan het "recht" van wie dan ook om in geval van een konflikt gebruik te maken van z.g. N.B.C.-wapens (= Nucleaire biologische en chemische wapens);
- het geven van aalmoezen, het bedrijven van liefdadigheid jegens de armen en verdrukten in de wereld, voor zover die slechts dienen tot het afkopen en/of verdoezelen van eigen uitbuitingsschuld.

Nederland en ontwikkelingslanden

Nederland dient konkreet;

- politiek en ekonomisch regeringen en/of groeperingen te steunen, die metterdaad hun land willen verlossen uit de huidige afhankelijkheid;
- op langere termijn te streven naar een INTERNATIONAAL investerings produktie- en konsumptiebeleid, waarop het nationale beleid van zowel rijke als arme landen dient te worden afgestemd. Een belangrijk middel hierbij ligt in de vergroting van de invloed en daadkracht van die organen van de Verenigde Naties, wier taken specifiek gericht zijn op vorming, hervorming en organisatie, zoals UNESCO F.A.O. en I.L.O. Hiertoe dient Nederland de ekonomische krachten - ook in eigen land- die zo'n uitbouw tegenwerken, te beteugelen zelfs al snijdt dit in eigen vlees door het verlies van "winsten" die in feite uitbuitingsresultaten zijn.
- een herstruktureringfonds op te richten voor de Nederlandse Industrie in het kader van het streven naar een rechtvaardiger wereldarbeidsverdeling.

Nederlandse bijdrage aan de ontwikkelingssamenwerking

In verband met onze bijdragen aan de ontwikkelingssamenwerking zullen we streven naar:

- geregelde en regelmatige verhoging van de overheidsbijdragen tot voorlopig- maximaal 2% van ons Netto Nationaal Inkomen tegen factor kosten, wat- indien het ooit wordt bereikt- toch nog maar iets meer dan de helft betekent van onze huidige jaarlijkse uitgaven voor defensie;
- het rechtstreeks doen toekomen van tenminste de helft van dit bedrag aan de organen van de Verenigde Naties, waaronder de hiervoor genoemden, terwijl alle direkt-bilaterale hulp uitsluitend in de vorm van giften of leningen-op-zachte- voorwaarden dientte worden gegeven;
- het in het bijzonder richten van deze hulp op die landen, die zelf werkelijk ernst maken met sociale en ekonomische hervormingen, die de gehele bevolking ten goede komen. Op deze gronden komen dan ook vooral landen als Zambia, Tanzania, Chili, Cuba en India in aanmerking;

- het doen voortbestaan van de Nationale Commissie Ontwikkelingsstrategie (z.g. Commissie-Claus), welks bewustmakingswerk in eigen land van bijzonder belang is;
- het gericht bevorderen van werkgelegenheid voor buitenlandse arbeiders in hun eigen land. Doch wanneer Nederlandse werkgevers deze mensen (blijven) aantrekken, dan hebben zij en hun gezinsleden RECHT op kwalitatief dezelfde levensomstandigheden als hun Nederlandse collega's;
- het effectief uitvoeren van controle op de huisvesting van deze buitenlandse arbeiders;
- het rechtstreeks betrekken van deze groepen in alle zaken die hen aangaan, bijv. door middel van migrantenraden;
- het stimuleren van scholing die in het land van herkomst nuttig effect kan hebben.

EEG en ontwikkelingssamenwerking

Ook in EEG-verband moet er veel gebeuren:

- het opheffen van alle handelsbelemmeringen voor produkten uit de ontwikkelingslanden;
- het niet meewerken aan de verdere uitbouw van de politiek-ekonomische macht van de EEG ten koste van de derde wereld; integendeel. Nederland dient zich sterk te maken voor werkelijke vergroting van "de macht der machtelozen";
- een kritische opstelling m.b.t. verdere uitbreiding van de EEG met nieuwe lidstaten en/of geassocieerde leden, waarbij de gevolgen daarvan voor de arme landen voornaamste richtsnoer moeten zijn; bovendien is hierbij van belang of de betrokken landen ernst maken met sociale en ekonomische hervormingen die de gehele bevolking ten goede komen;
- het krachtig bevorderen van een zo groot mogelijke politieke, ekonomische en sociale demokratisering van en binnen deze gemeenschap.

Buitenlandse politiek

- In de buitenlandse politiek valt nog veel te verbeteren. Wij moeten:
- toekenning van gelijke asielrechten aan politieke vluchtelingen, óók als zij afkomstig zijn uit, z.g. bevriende naties;
 - versterking van onze diplomatieke en/of ekonomische druk op alle diktatoriaal geregeerde landen, zoals Portugal, Griekenland, Rusland e.s. en Brazilië, teneinde er de parlementair-demokratische regeringsvorm hersteld te krijgen dan wel verdrukte minderheidsgroepen hun recht op vrije meningsvorming en -uiting te doen garanderen;
 - stopzetting van leveranties van alle oorlogsmaterieel, zoals Fokker-vliegtuigen aan Portugal t.b.v. zijn koloniale oorlog in Afrika;
 - het geven van financiële steun aan de onderdrukte volken en minderheden in de wereld, die streven naar sociale en politieke gerechtigheid, ook als deze alléén nog maar bereikt kunnen worden met geweld. Nederland spiegele zich hierbij aan het voorbeeld van de Wereldraad van Kerken;
 - het oefenen van grote druk -- als gevolg van het voorgaande -- door Nederland op met name Engeland, Frankrijk en de Verenigde Staten, om de wapenleveranties aan Zuid-Afrika, Rhodesië, Portugal, Latijns-Amerikaanse landen en aan Zuid-Vietnam direkt en geheel stop te zetten;
 - het nemen van het initiatief te onderzoeken, samen met andere leden van de Verenigde Naties, of erkenning van de voorlopige regeringen in de bevrijde gebieden van Guinee-Bissau, Angola, Mozambique e.a. te verwerkelyken is.

Bizondere taak voor Nederland

Nederland kan nog veel meer doen in verband met het actief streven naar vrede in de wereld:

- verlaging van de eigen defensie-inspanning door:
 - a. stopzetting van de automatische verhoging van het defensie-budget (met maar liefst 7% per jaar) en verkrijging van geleidelijke verlaging ervan;
 - b. herwaardering van onze NAVO-taken, w.o. het terugbrengen van de paraatheid van het Nederlandse legerkorps van 2/3 tot 1/3;
- verruiming van de erkende en toegelaten dienstweigeringsgronden, waarbij bezwaren van politieke aard in principe dienen te worden ingesloten;
- de-militarisering van de parlementaire controle, die nu voornamelijk wordt uitgeoefend door "militaire deskundigen", d.w.z. oud-militairen;
- géén integratie in NAVO-verband van krijgsmachtonderdelen en wapenindustrie en géén vorming van een beroepsleger, maar handhaving van de dienstplicht vooralsnog - zij het in meervoudige vorm (zie hieronder)
- ook al betekent dit op zichzelf het wegvallen van reële besparingsmogelijkheden-op-kort-zicht (Fokke onderzoekt nog, of dit wel waar is!)
- Hier zouden een aantal alternatieve vormen van dienstplicht genoemd kunnen worden, die Fokke zou formuleren.....
- strikte afwijzing van de gehele kernwapenstrategie door:
 - het verwijderen van alle kernwapens uit Nederland;
 - afstoting van de nucleaire taak van de nederlandse luchtmacht;
 - vermindering van het aantal konventionele troepen in Nederland en in Europa;
 - het benutten van deze zaken als aangrijpingspunten voor onderhandelingen over vermindering van aantallen kernwapens en troepen in Oost- en West-Europa;
 - het recht te claimen voor onze minister van defensie een veto uit te spreken op het gebruik van kernwapens tegen nederlands grondgebied, als dat bezet mocht zijn, onder gelijktijdige toekenning van dit recht aan de betrokken ministers van de diverse NAVO-partners;
 - er op aan te dringen, dat de NAVO - in navolging van China - officieel verklaart nóóit als eerste kernwapens te gebruiken.
- Aktieve nederlandse deelname aan het voorbereiden en doen houden van de Europese Veiligheidsconferentie, waarvoor als agenda-punten tenminste dienen te worden opgenomen:
 - erkenning van de D.D.R. en alle huidige Europese grenzen;
 - het afzien van geweld tussen alle Europese staten, d.i. inclusief tussen Oost- en West-Europese staten (vgl. verdrag Moskou - Bonn);
 - het initiatief te komen tot afspraken, waarbij telkens - over en weer - landen of delen ervan overgaan tot wapenbeperkingen;
 - het doen instellen van een permanent sekretariaat ter begeleiding en verdere uitbreiding van het voorgaande;
- een absoluut verbod tot aanmaak en opslag van bacteriologische, chemische en kernwapens in Nederland;
- Nederland's lidmaatschap van de NAVO afhankelijk stellen van de bereidheid binnen dit bondgenootschap het eigen voortbestaan integraal ter discussie te stellen. Echte Europese veiligheid immers EIST opheffing van zowel NAVO als WARSCHAU-PAKT;
- Géén toewijzing van andere taken - zoals b.v. milieubeheer - aan de NAVO.

Verenigde Naties

Ook met betrekking tot verdere uitbouw van de Verenigde Naties tot Wereld-Autoriteit beschikt Nederland over mogelijkheden:

- het nemen van eigen initiatieven de huidige machteloosheid van de V.N. te doorbreken, met name door het stimuleren van geïntegreerde eenwording der naties in de wereld, zowel politiek, als economisch en sociaal;
- het ijveren van het openlijk verlaten van het uitgangspunt van "nietinmenging in binnenlandse aangelegenheden" in die gevallen, waarin sprake is van grove schending van de rechten van de mens;
- het opgeven van een stuk eigen nederlandse soevereiniteit door eenzijdig te verklaren, dat het in een internationaal konflikt, waarbij Nederland betrokken is, het oordeel van het Internationaal Hof van Justitie zal aanvaarden;
- het beschikbaar stellen van troepen - reeds nu - voor de vorming van een permanente konventionele troepenmacht van de V.N., die geen deel (meer) uitmaken van de nationale en/of NAVO-strijdkrachten;
- het inschakelen van de V.N. in het proces naar onafhankelijkheid van onze huidige koloniën onder garantie van die nederlandse steun, waarop Suriname en de Nederlandse Antillen recht kunnen doen gelden a.g.v. onze eeuwenoude uitbuitingspolitiek in deze landen.
- er wordt een begin gemaakt met oefening in andere verdedigingsvormen dan gewapende, als onderdeel van internationale ontspanning.
- in samenhang met de wijziging van de Wet Gewoontenbezwaren Militaire dienst worden de mogelijkheden tot het verrichten van alternatieve dienst verruimd. Deze veranderingen zijn gericht op een stelsel van sociale dienstplicht voor alle jongeren.

SORRY

Hier had een paragraaf 'sociaal-ekonomische politiek moeten staan. Het koncept daarvoor is er. Maar om allerlei redenen kon het niet meer op tijd vermenigvuldigd en meegestuurd worden. We proberen natuurlijk zo snel mogelijk deze paragraaf nog in de diskussie te betrekken. Op de achterkant van dit blaadje vindt U de globale opzet ervan.

PPR-verkiezingsprogramma 1972.

Sociaal-ekonomische politiek (hfdst. 6)

Voor: Bestuursvergadering 5-9-1972.

Van: Fokke

Na twee bijeenkomsten van de werkgroep sociaal-ekonomische politiek is de stand van zaken de volgende: in de gesprekken bleek over de doelstellingen overeenstemming te bestaan. Maar de verschillende voorstellen voor programmapunten zijn nog niet alle zo puntig uitgewerkt dat er een toegespitste discussie over kon/kan plaatsvinden.

De preciese formulering en de uiteindelijke bespreking kan pas over een week of zo gebeuren. Het ziet er naar uit dat het voorstel van de werkgroep sterk zal lijken op het voorstel dat uit de programkommissie van de 3 zal komen, aangevuld met een aantal punten, waarvan m instens één radikaal van karakter is.

Schematisch is het voorstel voor hfdst. 6:

Inleidinkje: gelijke ontplooiingskansen, geestelijk en materieel. Kleine groep beslist wat, hoeveel, hoe en waar geproduceerd wordt, m.n. ondernemers en kapitaalverschaffers. Deze opeenhoping van macht tegengaan.

1. plan voor de industrialisatie; met doeleinden op langere termijn, waarin meegerekend milieuhygiënische-en ruimtelijke ordeningsfactoren.
2. beheersing van investeringen, partikuliere consumptie en overheidsuitgaven.
 - A beheersing investeringen - regionale spreiding bevorderen
 - milieubeheer door verboden en heffingen op bep. investeringen
 - rem op verbruik energie en grondstoffen
 - B beheersing partikuliere consumptie, dus inkomenspolitiek
 - matiging partikuliere verbruik door beperking van de reële inkomensgroei
 - inkomensgroei alleen over inkomen tot f 30.000,-
 - C beheersing overheidsuitgaven
 - uitbreiding sociale voorzieningen zie voorstel reg. akkoord 72
 - maatregelen tegen pensioenverlies bij ontslag
 - bundeling pensioenfondsen
 - uitbreiding WW
 - verruiming om- en bijscholingsmogelijkheden
3. ondernemingen
 - wijziging wet op de ondernemingsraden ondernemingsraad bestaat uitsluitend uit personeelsvertegenwoordigers; overeenstemming met de ondernemingsraad in alle belangrijke zaken; parlementaire enquête naar ekonomiese machtsuitoefening. zie voorstel reg. akkoord 72
 - fusiegedragsregels
 - financieel ekonomies beleid binnen ondernemingen.